

Themabijeenkomst Andere teelten 28 maart 2024

Eric Kleissen geeft namens de Landbouwers een presentatie over andere teelten, hoe kunnen andere teelten worden ingezet binnen en bestaand bedrijf en wat zijn de voor en nadelen.

Andere teelten kunnen bijdragen aan maatschappelijk opgaven, per locatie / bedrijf moet de ondernemer kijken hoe dit bijdraagt aan het verdienen van een goede boterham.

Bedrijfsbeëindiging / geen opvolging, er kan overgestapt worden op andere teelten om ze de gronden te behouden en er wel verdiensten uit te halen.

In de presentatie kwam een kaart voorbij over de droogte en klimaatverandering van nu tot 2050. Deze is te vinden via, [Droogtestress - Klimateffectatlas](#)

Uit berekeningen blijkt dat in 2050, de grasopbrengst met 20% is afgenomen door klimaatverandering. Dat is veel voor een agrarisch bedrijf, dat moeten we niet onderschatten daarom ook de maatregelen vanuit de waterschappen om meer water vast te houden.

Haaksbergen heeft N2000 gebieden en beekdalen, als je kijkt naar de PPLG dan zijn brede beekdalen en waterkwaliteit een belangrijk thema. Deze ontwikkelingen maken de uitdagingen voor de agrarische bedrijven groot.

Wat zijn de meest bekende andere teelten:

	Miscanthus	Vezelhennep	Zonnekroon	Tarwe	Vezelvlas
Teeltduur	20-30 jaar	Eenjarig	20-30 jaar	Eenjarig	Eenjarig
Grondsoort	Zand & Klei	Zand & Klei & Veen met pH >6	Zand & Klei	Zand & Klei	Klei
Investerings per ha	Aanplant €2.000 tot 5.000,-				
Bemesting (N/h/j)	30 kg	110 kg	150 kg	160-250 kg	55-70kg
Onkruidbestrijding	Eerste jaar	Nee	Eerste jaar	Ja	Ja
Water-behoefte	600-700 mm	500-600 mm	400-500mm	Min. 500mm	Direct na zaaien
CO2-opname p/h/j	25-35 ton	11-19 ton	20-30 ton	5-8 ton	8-11 ton
Afzet bouwmaterialen	Miscancell, Miscanthusgroep Haarlemmermeer, Cradle Crops	Green Inclusive, Hempflax en Dun Agro	Pending	Rawblox, Prefab Strobouw, Strobox	Faay, Isovlas, Linex
Droge stof gemiddeld	18 ton	9 ton	16 ton	4,5 ton stro	6,5 ton
Prijs per ton droge stof	€150,-	€190,-	€130,-	€200,-	€400
Oogst	Hakselen en balen persen	Aangepaste hakselaar, roten, harken en balen persen	Hakselen, nat van het land	Maaidorsen en balen persen	Speciale machines voor trekken en roten
Verwerking primair	Zeven en ontstoffen	Vezels scheiden van de scheven	Drogen, vezels scheiden van scheven	Prefab modules of inblaas	Reststroom vlasverwerking voor linnen en lijnzaad

* Miscanthus: kan gebruikt worden in de bouw en als brandstof en heeft daardoor een bredere afzet markt

* Vezelhennep, de opbrengst van dit gewas kan goed zijn maar ook erg tegen vallen. Het rendement is daarom twijfelachtig en wordt dus ook minder aangeplant.

* Tarwe, het stro kan gebruikt worden in de bouwsector maar zijn door het grote transport lastiger omdat er een hoge CO2 uitstoot is, Tarwe in de bouwsector komt wel maar voor maar heeft een wat langere aanloop nodig.

* Zonnekroon, wordt in vergistingsinstallaties in Duitsland volop gebruikt en het restmateriaal daaruit is geschikt voor de vervanging van turf in potgrond. Zonnekroon is daarmee best in opkomst maar ook hier is transport nog een issue.

De verwachting is dat de provincie Overijssel de subsidie regeling voor de teelt van nieuwe gewassen nog weer gaat openstellen voor heel Overijssel. Hier een link naar de huidige regeling die helaas voor een groot deel van Overijssel al vol is.

[Subsidie voor telen van nieuwe gewassen - Provincie Overijssel](#)

Mocht er meer bekend zijn over nieuwe mogelijkheden stellen we jullie daar van op de hoogte.

Het verbouwen van andere teelten moeten wel bij je passen! Het gaat hier namelijk niet meer om het verbouwen van voornamelijk voer, maar om grondstoffen voor bijvoorbeeld de bouwsector.

Niet alleen de teelt moet opgang komen ook de afzetmarkt. Er zijn veel sectoren waar een CO2 opgave ligt ook in de bouwsector, voor hen zijn er grote stappen te maken in andere vormen van isolatie materialen. Door deze opgave in de bouw zal de vraag naar grondstoffen dus wel toenemen. De Landbouwers/bouwboeren is één van de partijen die vraag en aanbod bij elkaar brengen en ook met gemeenten en woningbouw corporaties gesprekken heeft om ook de lokale keten hierin te borgen. Dat we niet over 5 jaar alle grondstoffen uit bijvoorbeeld oost Europa halen omdat het daar voordeliger is.

Er wordt een vraag gesteld over hoe concreet bouwbedrijven al vragen naar duurzame materialen. Er zijn al een aantal bedrijven die werken met deze duurzame gewassen, bijvoorbeeld de Groot uit Vroomshoop en Dijkstra Draisma uit Dokkum/Groningen

Maar er zijn ook al veel producten die gemaakt worden met Biobased gewassen. Zoals de producten hiernaast

Met hoeveel HA kun je starten? er zijn ondernemers die hebben 1 of 2 HA, aan gewassen, dus je kunt relatief klein beginnen

We moeten deze andere teelten nu nog zien als één van de meerdere opties om een boterham mee te verdienen, het draagt bij om op de plek te blijven wonen waar je nu zit.

Want uiteraard kan een goed verdienmodel alleen ontstaan wanneer de cirkel rond is.

Meer informatie over de Landbouwers [Homepagina \(delandbouwers.nl\)](http://delandbouwers.nl)

Omgevingsvisie Haaksbergen 2050

Na de presentatie van Eric Kleissen hebben Idwer en Luc van Royal Haskoning ons meer verteld over de omgevingsvisie en ook de aanwezigen hebben hun inbreng mogen geven.

Dank voor jullie inbreng. We hebben waardevolle gesprekken gevoerd en een goede input opgehaald om mee te nemen in de visie.

De belangrijkste punten die jullie genoemd hebben delen we graag met jullie.

- Geef ons de ruimte om agrarisch ondernemer te blijven, geen extra beperkingen naast die al door de landelijke overheid worden opgelegd.
- Ondersteun het landelijk gebied door ons te faciliteren:
 - Watervoorzieningen op peil houden
 - Meedenken in vergunningstrajecten / oplossingen bieden
- Geef agrarische ondernemers daar waar ruimte is, ook de ruimte
- Grote uitdagingen op het gebied van natura2000, windmolens, zoutwinning die allemaal ruimte vragen, waar is de ruimte voor de agrarisch ondernemer??
- Geef ook ruimte voor andere bedrijfstakken / nevenfuncties
- Geef ook ruimte aan nieuwe vormen van landbouw:
 - Vezelgewassen
 - Zelf voorziend zijn, Groente/fruit etc.
 - Lokale landbouw stimuleren initiatieven
- Kijk naar mogelijkheden op vrijgekomen erven waar wonen in de vorm van een woonerf kan. Landbouw combineren met andere functies
- Bied maatwerk om blijvende agrariërs de ruimte te geven maar ook nieuwe ontwikkelingen toe te staan.

Hoe zou het buitengebied van de gemeente Haaksbergen er in 2050 uit moeten zien?

Samengevat jullie antwoord: *Het buitengebied van Haaksbergen ziet er divers uit qua begroeiing en landbouw, maar ook wat betreft de balans tussen agrarisch, natuur en recreatie. Volg maatschappelijke ontwikkelingen en stimuleer deze waar mogelijk.*